

DE LANDGENOTEN

Breng grond tot leven

jaarverslag 2024

coöperatie en stichting
De Landgenoten
boekjaar 2024

VOORWOORD

2024 was het jaar van de nieuwe gezichten. In januari ging Jorid aan de slag als bewegingsmedewerker. Midden oktober nam Elise de pen over van Johannes. Petra loodste De Landgenoten kalm en recht-door-zee door al die veranderingen.

2024 was ook het jaar van '10 jaar De Landgenoten'. We blikten terug naar hoe het begon, maar keken vooral vol goesting vooruit. Zo lanceerden we twee nieuwe crowdfundingen voor twee ambitieuze projecten in het Antwerpse: Loof en Bezen in Wommelgem en deVeldstraat in Zoersel.

2024 was het jaar waarin het maatschappelijk debat over publieke gronden losbarstte, met dank aan het onderzoek van het ILVO en de bijhorende tentoonstelling en debatten. Iedereen leek wel een mening te hebben over deze gronden en vele organisaties vonden in deze thematiek een nieuw doel.

2024 was ten slotte ook het jaar van subsidieaanvragen. In het najaar dienden we een lijvig vijfjarenplan 2026-2030 in voor onze werking als socioculturele vereniging. Het laat ons toe om samen met vrijwilligers mensen in heel Vlaanderen te sensibiliseren over het belang en de kracht van gezonde landbouwgrond. Eind december kregen we het goede nieuws dat we onze aanvraag voor een kortlopende erkenning als omgevingsvergunning voor de periode 2025-2026 positief was onthaald. En zo kunnen we onze langzaam opgebouwde expertise omtrent publieke gronden eindelijk ten volle inzetten om meer agro-ecologische landbouwprojecten te realiseren.

We nemen jou graag mee op roadtrip doorheen het jaar 2024, met dit verslag of via onze Algemene Vergadering. We hopen van harte jou te mogen verwelkomen, op zaterdag 26 april 2025 in cultuurcentrum van Hasselt.

Het bestuur

Noot bij dit verslag: Juridisch gezien mogen de aandeelhouders van de coöperatie mee beslissen (enkel) over datgene dat de coöperatie aanbelangt. Omwille van de sterke samenhang tussen coöperatie en stichting, geeft dit verslag inzage in de werking en de financiële cijfers van zowel de coöperatieve vennootschap met sociaal oogmerk De Landgenoten als van de private stichting De Landgenoten. Waar nodig maakt dit verslag de opdeling tussen coöperatie en stichting.

1. FINANCIËLE CIJFERS, d.d. 31 dec 2024¹

1.1 COÖPERATIE

1891 aandeelhouders (groei: +205 ADH)

9609 (tegenover 8462 aandelen eind 2023)(groei: + 1147 aandelen)

2.402.250 euro kapitaal (groei: +286.750 euro)

36,04 ha landbouwgrond (geen groei)

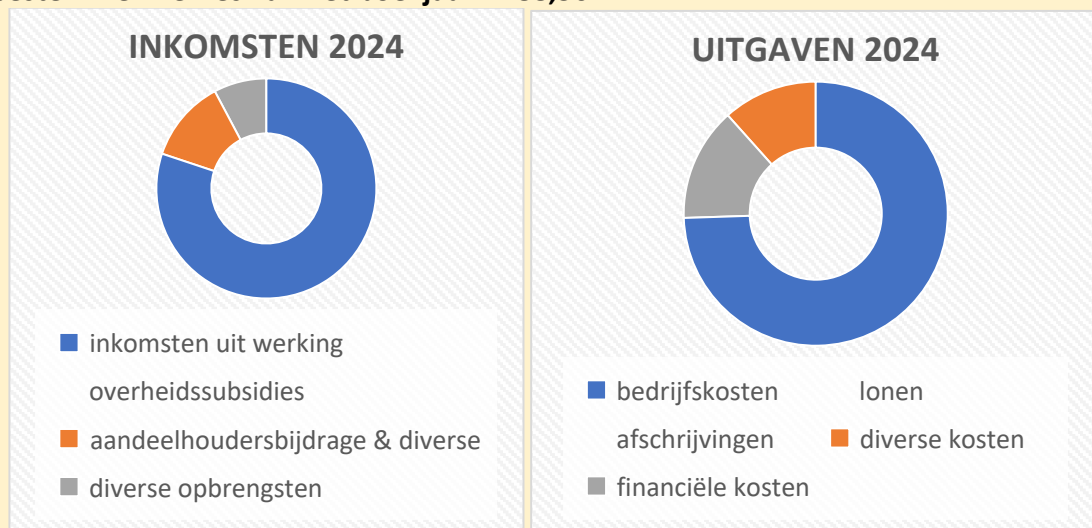
INKOMSTEN (euro)

UITGAVEN (euro)

Inkomsten uit werking	22.000,96	Bedrijfskosten	20.641,15
Overheidssubsidies	/	Lonen	/
Bijdrage ADH ² & diverse	3.327,69	Financiële kost	3.852,84
Diverse opbrengsten	2.132,72	Diverse kosten	3.218,61
		Afschrijvingen	/
TOTAAL	27.461,37	TOTAAL	27.712,60

Financiële kost = kosten verbonden aan leningen.

Te bestemmen verlies van het boekjaar: -288,56

We hebben geen nieuwe subsidieaanvragen ingediend.

¹ Zie gedetailleerd financieel verslag van De Landgenoten cvso 2024. De Landgenoten maakt werk van een financieel gezonde bedrijfsvoering en zet het aandelenkapitaal volledig in om het sociaal oogmerk te verwezenlijken. Dit verslag over de realisaties i.h.k.v. van het sociaal oogmerk is conform de voorwaarden voor de NRC-erkenning van De Landgenoten.

² Dit betreft de bijdrage van 10 euro per aankoop van aandelen die aandeelhouders in 2024 betaalden.

Waarde van het scheidingsaandeel (WSA)

Berekening:

$2.409.780,49 \text{ euro} / 9609 \text{ aandelen} = 250,78 \text{ euro/aandeel}$

Aangezien de WSA maximaal de nominale waarde kan zijn, bedraagt de WSA 250 euro.

1.2. STICHTING

INKOMSTEN (euro)

UITGAVEN (euro)

Overheidssubsidies	208.057,01	Lonen	172.025,50
Toelages en giften	209.575,90	Bedrijfskosten	78.967,30
Diverse inkomsten	14.305,72	Uitzonderlijke kost	-23.440,32
		Afschrijvingen & andere kosten	4.772,41
TOTAAL	431.938,63	TOTAAL	232.324,89

Te bestemmen winst van het boekjaar: **199.618,91 euro**

Er werd 196.202,89 euro overgeboekt op bestemde fondsen:

€6505 voor aanleg sociaal passief

€0 naar bestemd fonds voor aankoop aandelen

€189.697,77 naar bestemd fonds voor aankoop grond

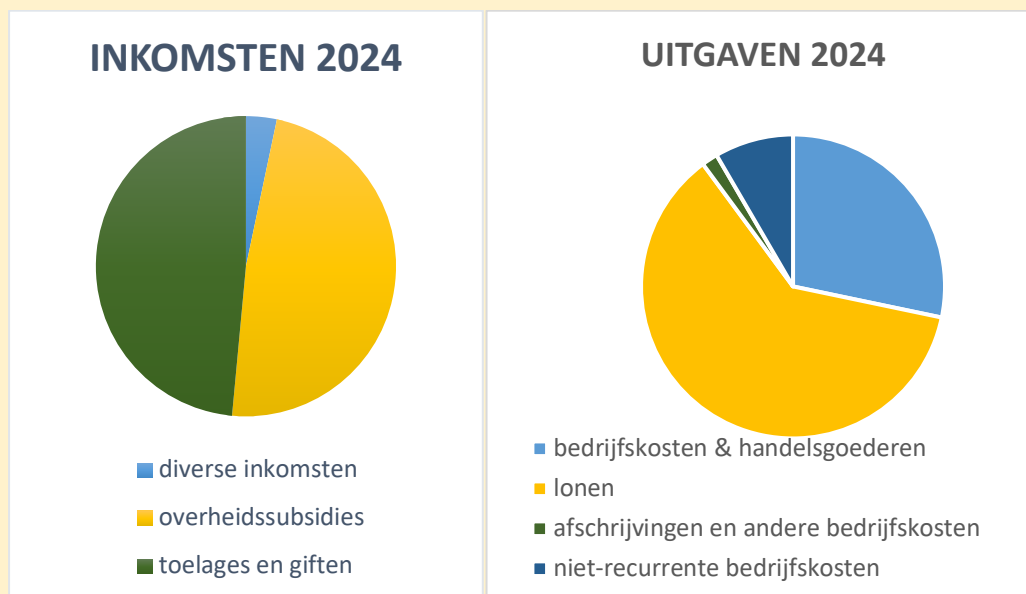
Het over te dragen resultaat bedraagt €33.759,18.

Toewijzing giften? De in 2024 opgehaalde giften, grotendeels via KBS, deels rechtstreeks, werden bestemd als volgt:

183.786,45 euro voor grondaankopen

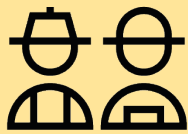
25.789,45 euro voor werkingskosten

10,57 ha landbouwgrond in eigendom (geen groei)

De stichting beschikt over subsidies van de Vlaamse overheid als erkende socio-culturele beweging, voor de periode 2021-2025.

2. ORGANISATIE

Sinds de AV van 2024 beschikt De Landgenoten over 9 bestuurders. Een nieuwe kandidaat-bestuurder loopt mee sinds het november 2024. Het bestuur evalueerde haar kennis en capaciteiten.

6 adviseurs bogen zich over onze projecten in maandelijkse overlegmomenten.

2.1 COÖPERATIE

Geen werknemers in dienst.

2.2 STICHTING

Nieuwe bewegingsmedewerker (0,6 VTE) in dienst sinds januari 2024. Wissel op communicatie (0,6 VTE): sinds midden oktober nieuwe communicatiemedewerker. Coördinatie en beheer 0,8 VTE. Administratie 0,2 VTE.

3. BOEREN

3.1 COÖPERATIE

12 boerderijen werken (geheel of gedeeltelijk) op grond van cvso De Landgenoten.

Via een recht van opstal bouwde BoerenCompagnie een serre-complex en startte 't Lekkerland de bouw van een schuur met daarbovenop een woning.

3.2 STICHTING

2 boerderijen werken (geheel of gedeeltelijk) op grond van stichting De Landgenoten

4. GRONDEN

4.1 COÖPERATIE

36,04 ha landbouwgrond in eigendom (geen wijziging)

Gebruiksovereenkomst bereikt voor twee percelen (2,34 ha) die we in de nabije toekomst aankopen voor Loof & Bezen in Wommelgem.

4.2 STICHTING

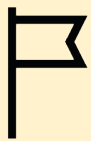
10,57 ha landbouwgrond in eigendom (geen wijziging)

Open crowdfunding voor:

De Kleinaart, De Wassende Maan, Herdershof, Vark, Vlinderveld, Jarno Claeys, Loof & Bezen, deVeldstraat.

Vooraf inzet voor Loof & Bezen, deVeldstraat, Vark en Herdershof. 't Lekkerland werd afgerond.

5. LOKALE BESTUREN

Diverse contacten met publieke grondeigenaren (stad Antwerpen, provincie Vlaams-Brabant, kerkfabriek Sint-Guibertus...) over hun gronden. Contacten met Ecoland i.v.m. richtlijnen voor gronden van de kerkfabrieken.

We schreven en dienden met succes een subsidieaanvraag in om een kortlopende erkenning te bekomen als omgevingsvereniging, periode 2025-2026.

We starten een werkgroep 'publieke landbouwgronden Antwerpen' op, samen met Wervel. We namen deel aan de werkgroep publieke gronden van het Access-to-Land-netwerk.

6. BELEID

We namen deel aan de werkgroep van de SALV namens BioForum om een advies omtrent publieke gronden op te stellen.

We lieten onze stem over falend beleid horen in De Standaard naar aanleiding van de verkoop van gronden door Mechelen.

7. PRIVATE GRONDEIGENAREN

Verschillende bestaande biobedrijven vragen onze hulp om hun bedrijf over te dragen.

8. COMMUNICATIE

Online

Het aantal ingeschreven lezers voor de maandelijkse nieuwsbrief steeg van ca. 3000 naar 4.000 abonnees. Met een open rate van 50% zit dat heel goed. Verder blijven we actief op sociale media als Facebook, Instagram en LinkedIn. We besloten te stoppen met X (voorheen Twitter). Zeker in Instagram zat het afgelopen jaar nog veel groei.

Offline

De **offlinecommunicatie** ging in 2024 op dezelfde lijn van de jaren voordien verder: als we voor specifieke activiteiten drukwerk nodig hadden, maakten we dat aan. Ook werd er in het najaar opnieuw een postkaartcampagne gelanceerd. Bijna 4.000 postkaarten werden aangevraagd.

Speciale acties

In 2024 vierde De Landgenoten haar tiende verjaardag. Er werden feestvlaggetjes voor aan de fiets gemaakt, een kaartje met tien hoogtepunten uit tien jaar De Landgenoten en het logo kreeg een feestelijke kroon. Ook blikten we in een reeks artikelen terug op het ontstaan van De Landgenoten. We publiceerden een advertentie in het Natuurblad van Natuurpunt.

In het najaar lanceerden we ook de crowdfunding voor deVeldstraat in Zoersel. De bioboerderij in opstart werd goed door de pers opgepikt, onder meer door Gazet van Antwerpen en Het Laatste Nieuws.

In het najaar van 2024 richtten we ook de werkgroep marketing & communicatie op. Maandelijks buigen we ons over een specifiek onderdeel van de communicatie van De Landgenoten. Zo werkten we onder meer sjablonen uit voor social media.

9. BEWEGING

De vrijwilligerswerking werd in 2024 opnieuw aangezwengeld, na de lange afwezigheid van een bewegingsmedewerker in 2023. We waren aanwezig op 42 activiteiten georganiseerd door anderen en organiseerden zelf 23 activiteiten. Onze **vrijwilligers** hielpen ons daarbij. In totaal bereikten we zo meer dan 9.000 mensen.

Enkele voorbeelden:

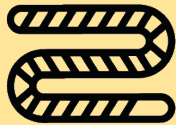
- We konden rekenen op de steun van historicus **Bruno De Wever** voor de crowdfunding van het Herdershof.
- We organiseerden een **trefdag voor vrijwilligers** samen met Wervel.
- We stonden voor het eerst met een stand op **Sfinksfestival** in Boechout.
- We namen een **panelgesprek** voor onze rekening op **Kiemkracht**.
- Er waren 7 **filmvoorstellingen** voor en door De Landgenoten in het kader van Food.Film.Fest.
- Op de winterwandeling en **eindejaarsdrink** bij Vark in Nijlen waren meer dan honderd Landgenoten aanwezig. Een record.

Vrijwilligers- en ambassadeurswerving

Er zijn 5 basisvormingen gegeven, waaraan 60 mensen hebben deelgenomen. Daarnaast waren er twee ambassadeursopleidingen, met 15 deelnemers. De nieuwe bewegingswerker

haalde de banden met de bestaande vrijwilligers aan om tot een actieve, sterke ploeg te komen. De vrijwilligers gaven ook hun input voor het nieuwe vijfjarenplan van De Landgenoten.

10. NETWERK

Samenwerking met & steun vanuit oprichters:

- **BioForum Vlaanderen** biedt kantoor en loonadministratie **sinds oprichting**: dank!
- Hefboom helpt ons met de professionalisering van ons bestuur en met financieel advies.
- Samen met Wervel startten we een werkgroep in Antwerpen over publieke grond.
- **BBL** neemt steeds contact met ons wanneer relevant voor beleidswerk aangaande grond.
- **Velt** bracht een portret van De Landgenoten in hun blad Seizoenen.

Samenwerkingen met andere organisaties:

- **Davidfonds** schonk ons geld voor 't Lekkerland.
- Grootouders voor het klimaat nodigden ons uit om ons voor te stellen tijdens picknick in Mortsel.
- We namen deel aan de Algemene Vergadering en de werkgroep publieke gronden van het **Access-To-Land-netwerk**.

11. KENNISDELING

Landwijzer: les over 'aandachtspunten bij het vinden van geschikte grond' voor 2^e jaars.
Diverse interviews voor **eindwerken** van studenten.

12. KENNISOPBOUW

Debat tijdens onze AV over commons en publieke gronden.

13. REALISATIE SOCIAAL OOGMERK van de coöperatie

1. Continuïteit en ontwikkelingskansen geven aan bestaande bioboerderijen en de opstart van bedrijven vergemakkelijken voor nieuwe bioboeren door gebruiksrecht op gronden te verlenen aan bioboeren (in spe).

We kochten in 2024 geen nieuwe gronden aan. Alle gronden die reeds in ons bezit zijn, zijn integraal in gebruik door bioboeren.

2. Lokale landbouweconomie bevorderen, grond ter beschikking stellen aan biologische landbouwbedrijven die zijn ingebed in de lokale gemeenschap.

Al onze bedrijven zetten in op de lokale afzet van hun producten. Bij verschillende bedrijven op onze gronden is de afzet zeer lokaal en 100% rechtstreeks aan de consument. Daarmee dragen ze tevens bij aan een levendig sociaal netwerk.

3. Door de toegang tot grond voor biobedrijven te verbeteren, wil De Landgenoten cvso als een hefboom werken voor duurzame landbouw.

De grond die De Landgenoten ter beschikking stelt, geeft de bedrijven die erop werken meer ademruimte om ook te investeren in duurzame landbouw. Ze krijgen van De Landgenoten immers carrièrelange zekerheid; van elke investering kunnen ze tijdens hun loopbaan de vruchten plukken.